OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2005 Rhif 3365 (Cy.262)

GOFAL CYMDEITHASOL, CYMRU
PLANT A PHOBL IFANC, CYMRU

Rheoliadau Gweithdrefn Sylwadau (Plant) (Cymru) 2005

Wedi'u gwneud - -	*6 Rhagfyr 2005*
Yn dod i rym - -	*1 Ebrill 2006*

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru drwy arfer y pwerau a roddwyd iddo gan adrannau 24D(1A), 24D(2), 26(3A)(b), 26(4A), 26(5), 26(5A), 26(6), 26A(3), 59(5) a 104(4) o Ddeddf Plant 1989(**1**) a pharagraff 6 o Atodlen 7 iddi drwy hyn yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:—

RHAN I

CYFFREDINOL

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Gweithdrefn Sylwadau (Plant) (Cymru) 2005 a deuant i rym ar 1 Ebrill 2006.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr "achos disgyblu" ("*disciplinary proceedings*") yw unrhyw weithdrefn ar gyfer disgyblu cyflogeion a gaiff ei mabwysiadu gan awdurdod lleol;

ystyr "achwynydd" ("*complainant*") yw person sy'n gwneud sylwadau o dan adran 24D o'r Ddeddf neu berson sy'n dod o dan adran 26(a) i (e) o'r Ddeddf, neu berson syn gwneud sylwadau o dan baragraff 6 o Atodlen 7 i'r Ddeddf;

ystyr "awdurdod lleol" ("*local authority*") yw cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol;

ystyr "Cynulliad Cenedlaethol" ("*National Assembly*") yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru;

(**1**) 1989 p.41. Mae'r pwerau hyn yn arferadwy gan yr Ysgrifennydd Gwladol o ran Lloegr. Trosglwyddwyd y gwaith o arfer y pwerau o ran Cymru i Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn rhinwedd erthygl 2 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672) a'r cyfeiriad at Ddeddf Plant 1989 yn Atodlen 1 iddo.

ystyr "Deddf 2002" ("*the 2002 Act*") yw Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002(**2**);

ystyr "diwrnod gwaith" ("*working day*") yw diwrnod nad yw'n ddydd Sadwrn, yn ddydd Sul, yn Ddydd Nadolig, yn Ddydd San Steffan, yn Ddydd Gwener y Groglith, neu'n ddiwrnod sy'n wŷl y banc o dan Ddeddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971(**3**);

ystyr "y Ddeddf" ("*the Act*") yw Deddf Plant 1989;

ystyr "eiriolwr" ("*advocate*") yw person sy'n darparu cymorth o dan drefniadau a wneir gan awdurdod lleol o dan adran 26A(1) o'r Ddeddf;

ystyr "person annibynnol" ("*independent person*") yw'r person, ac yntau heb fod yn un o aelodau nac yn un o swyddogion yr awdurdod lleol, sy'n cymryd rhan yn yr ystyriaeth o'r sylwadau ac mewn unrhyw drafodaethau dilynol, yn unol ag adran 26(4) o'r Ddeddf;

ystyr "Rheoliadau 1991" ("*the 1991 Regulations*") yw Rheoliadau Gweithdrefn Sylwadau (Plant) 1991(**4**);

ystyr "y Rheoliadau Gwasanaethau Eirioli" ("*the Advocacy Services Regulations*") yw Rheoliadau Gweithdrefn Sylwadau a Gwasanaethau Eirioli (Plant) (Cymru) 2004(**5**)";

ystyr "swyddfa briodol" ("*appropriate office*") mewn perthynas â sefydliad neu asiantaeth—

(a) os yw swyddfa wedi'i phennu o dan reoliad 10(3) ar gyfer yr ardal lle y lleolir y sefydliad neu'r asiantaeth, yw y swyddfa honno;

(b) mewn unrhyw achos arall, yw unrhyw un o swyddfeydd eraill y Cynulliad Cenedlaethol;

ystyr "swyddog cwynion" ("*complaints officer*") yw'r person a benodir o dan reoliad 5;

ystyr "sylwadau" ("*representations*") yw sylwadau o dan adran 24D neu adran 26 o'r Ddeddf neu baragraff 6(2) o Atodlen 7 iddi;

ystyr "ystyried sylwadau" ("*to consider representations*") yw ystyried sylwadau o dan y weithdrefn a geir yn y Rheoliadau hyn.

(2) Mae unrhyw hysbysiad sy'n ofynnol o dan y Rheoliadau hyn i'w roi'n ysgrifenedig a chaniateir ei anfon drwy'r post.

Egwyddorion cyffredinol o ran ymdrin â sylwadau

3.—(1) Rhaid i unrhyw weithdrefn sylwadau a sefydlir o dan y Ddeddf gael ei gweithredu'n unol â'r egwyddor y dylai lles yr achwynydd, pan wneir sylwadau gan berson y mae adran 24D neu 26(3)(a) yn gymwys iddo, gael ei ddiogelu a'i hybu.

(2) Pan ellir canfod beth ydynt, dylid ystyried dymuniadau a theimladau'r achwynydd.

RHAN II

SEFYDLU'R WEITHDREFN SYLWADAU

Uwch-swyddog â chyfrifoldeb am gwynion

4. Rhaid i bob awdurdod lleol ddynodi uwch-swyddog i fod yn gyfrifol am geisio sicrhau y cydymffurfir â'r trefniadau a wneir gan yr awdurdod lleol o dan y Rheoliadau hyn.

(**2**) 2002 p.38.
(**3**) 1971 p.80.
(**4**) O.S. 1991/894; yr offerynnau diwygio perthnasol yw O.S. 1991/2033, 2001/2874.
(**5**) O.S. 2004/1448 (Cy.148).

Swyddog cwynion

5.—(1) Rhaid i bob awdurdod lleol benodi person, y cyfeirir ato yn y Rheoliadau fel swyddog cwynion, i reoli'r gweithdrefnau ar gyfer ymdrin â'r sylwadau a'u hystyried ac yn benodol—

(a) i gyflawni swyddogaethau'r swyddog cwynion o dan y Rheoliadau hyn;

(b) i gyflawni unrhyw swyddogaethau eraill a fynnir gan yr awdurdod lleol mewn perthynas â sylwadau; ac

(c) i gydweithredu ag unrhyw bersonau neu gyrff eraill ag y gall fod yn angenrheidiol er mwyn ymchwilio i sylwadau.

(2) Caiff unrhyw berson a awdurdodir gan yr awdurdod lleol i weithredu ar ran y swyddog cwynion gyflawni swyddogaethau'r swyddog cwynion.

(3) Caniateir i swyddog cwynion—

(a) bod yn berson nad yw'n un o gyflogeion yr awdurdod lleol; a

(b) cael ei benodi'n swyddog cwynion ar gyfer mwy nag un corff.

Gwybodaeth a hyfforddiant i staff

6. Rhaid i bob awdurdod lleol sicrhau y caiff ei staff eu hysbysu ynghylch gweithredu'r weithdrefn sylwadau ac y cânt eu hyfforddi'n briodol i'w gweithredu.

RHAN III

NATUR A CHWMPAS Y WEITHDREFN SYLWADAU

Cwmpas y weithdrefn sylwadau

7. Mae swyddogaethau canlynol awdurdod lleol yn swyddogaethau cymwys at ddibenion adran 26(3) o'r Ddeddf—

(a) swyddogaethau o dan adran 31;

(b) swyddogaethau o dan adran 33;

(c) swyddogaethau o dan adran 34;

(ch) swyddogaethau o dan adran 35;

(d) swyddogaethau o dan adran 43;

(dd) swyddogaethau o dan adran 44; ac

(e) swyddogaethau o dan adran 47.

Sylwadau darostyngedig i ystyriaeth gydredol

8.—(1) Pan fo sylwadau'n ymwneud ag unrhyw fater—

(a) y mae'r achwynydd wedi datgan yn ysgrifenedig ei fod yn bwriadu dwyn achos mewn unrhyw lys neu dribiwnlys yn ei gylch, neu

(b) y mae'r awdurdod lleol yn dwyn achos disgyblu neu'n bwriadu dwyn achos disgyblu yn ei gylch, neu

(c) y mae'r awdurdod lleol wedi'i hysbysu bod ymchwiliad yn cael ei gynnal iddo gan unrhyw berson neu gorff gyda'r bwriad o ddwyn achos troseddol, neu

(ch) y galwyd cyfarfod yn ei gylch o gyrff eraill gan gynnwys yr heddlu i drafod materion sy'n ymwneud ag amddiffyn plant neu oedolion hawdd eu niweidio, neu

(d) yr hysbyswyd yr awdurdod lleol yn ei gylch, fod ymchwiliadau cyfredol yn mynd rhagddynt gyda'r bwriad o ddwyn achosion o dan adran 59 o Ddeddf Safonau Gofal 2000(**6**),

rhaid i'r awdurdod lleol ystyried, drwy ymgynghori â'r achwynydd ac ag unrhyw berson neu gorff arall y mae'n briodol ymgynghori ag ef ym marn yr awdurdod, sut y dylid ymdrin â'r sylwadau. Cyfeirir at sylwadau o'r fath at ddibenion y rheoliad hwn fel "sylwadau darostyngedig i ystyriaeth gydredol".

(2) Caniateir rhoi'r gorau i ystyried sylwadau darostyngedig i ystyriaeth gydredol os ymddengys i'r awdurdod lleol ar unrhyw adeg y byddai parhau i'w hystyried yn peryglu neu'n rhagfarnu'r ystyriaeth arall.

(3) Pan fydd yr awdurdod lleol yn penderfynu rhoi'r gorau i ystyried cwyn o dan baragraff (2) rhaid i'r awdurdod lleol hysbysu'r achwynydd o'r penderfyniad hwnnw.

(4) Pan fydd yr awdurdod lleol yn rhoi'r gorau i ystyried unrhyw sylwadau o dan baragraff (2), caiff fynd yn ôl i'w hystyried ar unrhyw adeg.

(5) Pan roddwyd y gorau i ystyried cwyn o dan baragraff (2) rhaid i'r awdurdod ganfod a yw'r ystyriaeth gydredol yn mynd rhagddi a rhaid iddo hysbysu'r achwynydd pan fydd wedi dod i ben.

(6) Rhaid i'r awdurdod lleol fynd yn ôl i ystyried unrhyw sylwadau pan roddir y gorau i'r ystyriaeth gydredol neu os daw'r ystyriaeth gydredol i ben a bod yr achwynydd yn gofyn am i'r sylwadau gael eu hystyried o dan y Rheoliadau hyn.

Sylwadau y mae'n dod i ran mwy nag un awdurdod lleol i'w hystyried

9. Pan fyddai'r sylwadau'n rhai y byddai'n dod i ran mwy nag un awdurdod lleol i'w hystyried, rhaid iddynt gael eu hystyried gan—

(a) yr awdurdod sy'n gofalu neu a oedd yn gofalu am y plentyn y mae'r sylwadau'n ymwneud ag ef neu a oedd yn gofalu am y cyn-blentyn y mae'r sylwadau'n ymwneud ag ef; neu

(b) pan nad oes gan neu pan nad oedd gan unrhyw awdurdod y cyfrifoldeb hwnnw, gan yr awdurdod y mae'r plentyn yn preswylio'n arferol neu yr oedd y plentyn yn preswylio'n arferol ddiwethaf yn ei ardal.

Ymdrin â sylwadau safonau gofal

10.—(1) Ac eithrio pan fydd paragraff (2) yn gymwys, mewn unrhyw achos pan fydd sylwadau'n ymwneud yn gyfan gwbl neu'n rhannol â gwasanaethau a ddarperir gan sefydliad neu asiantaeth y mae person wedi'i gofrestru gan y Cynulliad Cenedlaethol mewn cysylltiad ag ef neu â hi o dan Ddeddf Safonau Gofal 2000 neu Ddeddf Plant 1989, rhaid i'r awdurdod lleol y daw sylwadau o'r fath i'w law, o fewn 2 ddiwrnod gwaith i'r sylwadau ddod i law—

(a) anfon manylion am y sylwadau cyfan neu am y rhan honno o unrhyw sylw sy'n ymwneud â'r gwasanaeth cofrestredig at y person a gofrestrwyd fel darparwr mewn cysylltiad â'r sefydliad hwnnw neu'r asiantaeth honno;

(b) gofyn i'r person yr anfonir ato fanylion o dan is-baragraff (a) hysbysu'r awdurdod o fewn 10 niwrnod gwaith o ganlyniad ei ystyriaeth o'r gŵyn; a

(c) hysbysu'r achwynydd o'r camau sydd wedi'u cymryd o dan is-baragraffau (a) a (b).

(2) Mae'r paragraff hwn yn gymwys—

(a) pan fo sylwadau eisoes wedi'u hystyried gan y person cofrestredig; neu

(**6**) 2000 p.14.

(b) pan fo'r awdurdod lleol o'r farn y byddai mynd ymlaen o dan baragraff (1) yn debygol o beryglu neu ragfarnu'r ymchwiliad i'r sylwadau o dan Ran IV o'r Rheoliadau neu y byddai'n peryglu neu'n rhagfarnu ymchwiliad gan y Cynulliad Cenedlaethol.

(3) Mewn unrhyw achos pan fo sylwadau'n ymwneud yn gyfan gwbl neu'n rhannol â gwasanaethau a ddarperir gan sefydliad neu asiantaeth y mae person wedi'i gofrestru gan y Cynulliad Cenedlaethol mewn cysylltiad ag ef neu hi, rhaid i'r awdurdod lleol hysbysu swyddfa briodol ("appropriate office") y Cynulliad Cenedlaethol os na fu'n bosibl dod i benderfyniad ar y sylwadau o dan reoliad 15.

RHAN IV

YMDRIN Å SYLWADAU A'U HYSTYRIED

Gwneud sylwadau

11. Caniateir gwneud sylwadau ar lafar neu'n ysgrifenedig (gan gynnwys eu gwneud yn electronig).

Dyletswydd yr awdurdod lleol i ddarparu gwybodaeth a chymorth i achwynwyr

12.—(1) Cyn gynted â phosibl ar ôl i'r sylwadau ddod i law rhaid i'r awdurdod lleol—

(a) darparu'r canlynol ar gyfer yr achwynydd—

(i) manylion y weithdrefn a geir yn y Rheoliadau hyn; a

(ii) gwybodaeth am wasanaethau eirioli, pan fo'n briodol; a

(b) cynnig i'r achwynydd—

(i) cymorth a chanllawiau ynghylch dilyn y weithdrefn neu ei gynghori ym mha le y gall eu cael; a

(ii) cymorth i gael eiriolwr, pan fo'n briodol.

Sylwadau a wneir gan "bersonau eraill" ("other persons") o dan adran 26(3)(e) o'r Ddeddf

13.—(1) Pan ddaw sylwadau gan achwynydd sy'n dod o fewn adran 26(3)(e) o'r Ddeddf i law'r awdurdod lleol, rhaid iddo benderfynu, cyn gynted â phosibl, a oes gan y person hwnnw fuddiant digonol yn lles y plentyn o dan sylw i warantu bod yr awdurdod lleol yn ystyried y sylwadau.

(2) Wrth ddod i benderfyniad o dan baragraff (1) rhaid i'r awdurdod lleol ystyried barn y plentyn pan ellir canfod beth ydyw.

(3) Os bydd yr awdurdod lleol yn penderfynu bod gan yr achwynydd fuddiant digonol yna rhaid iddo ystyried y sylwadau.

(4) Os bydd yr awdurdod lleol yn penderfynu nad oes gan yr achwynydd fuddiant digonol yna rhaid iddo hysbysu'r achwynydd o'r penderfyniad a'i hysbysu na chymerir unrhyw gamau pellach i ystyried y sylwadau.

(5) Rhaid i'r awdurdod lleol hysbysu'r plentyn o dan sylw o'r penderfyniad a wneir o dan baragraff (1) os yw o'r farn ei bod yn briodol iddo wneud hynny o ystyried beth yw dealltwriaeth y plentyn.

Tynnu sylwadau'n ôl

14.—(1) Caiff yr achwynydd neu eiriolwr dynnu sylwadau'n ôl ar lafar neu'n ysgrifenedig ar unrhyw adeg.